

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	7
KAPITEL 1	
VOKSNE, UDDANNELSE OG HVERDAGSLIVET	9
Hvem, hvad, hvor om efter/videreuddannelsesstuderende.....	10
Efter/videreuddannelsesstuderende: antal, alder og køn.....	12
Efter/videreuddannelse i hverdagsperspektiv.....	15
Tidligere forskning om voksne studerende i et hverdagslivsperspektiv	18
Undersøgelsens metode og udvalgte træk ved respondenterne.....	20
Bogens opbygning.....	23
KAPITEL 2	
VOKSNES MOTIVER FOR EFTER/VIDEREUDDANNELSE	25
Hvorfor starter de: Af personlige eller arbejdsrelaterede årsager?.....	26
Hvad siger de voksne om deres uddannelsesmotiver?	27
Nye veje i studiet af voksnes motiver	31
En helhedsorienteret dialektisk forklaringsmodel med arbejdslivet som drivkraft	33
Efter og videreuddannelse som kvalifikationsmotiveret	36
Efter/videreuddannelse som kompetencemotiveret.....	39
Efter/videreuddannelse som refleksionsmotiveret	41
Efter/videreuddannelse som livsforandringsmotiveret.....	42
Studiemotivation hos voksne i efter/videreuddannels – hvad ved vi nu?.....	45
KAPITEL 3	
VOKSNES PRÆFERENCER OMKRING INDHOLD OG FORM I EFTER/VIDEREUDDANNELSE	49
Den perfekte efter/videreuddannelse.....	50
Fleksibilitet og arbejdslivsanknytning som krav til god efter/videreuddannelse	50
Et godt læringsmiljø som krav til efter/videreuddannelse.....	51
Det konkrete studievalg – med fokus på indhold og form	52
Arbejdslivet er vigtigere end familielivet ved valg af indhold og form ...	54
Voksne vil både individualitet og læring sammen med andre.....	55
Forskellige voksengrupperes tilrettelæggelsesmæssige præferencer....	57
Voksnes præferencer som udfordring for den pædagogisk/didaktiske tilrettelæggelse	59

INDHOLDSFORTEGNELSE

Hovedudfordringer i den pædagogisk/didaktiske mikrotilrettelæggelse opdelt efter motivtyper	61
Voksnes præferencer for indhold og form – er vi blevet klogere?.....	64

KAPITEL 4

OM EFTER/VIDEREUDDANNELSE OG ARBEJDSLIV	67
Efter/videreuddannelse i vidensøkonomien.....	67
Efter/videreuddannelse og work/life balance	69
Studievilkår i arbejdslivet	71
Økonomisk støtte og betydningen heraf for efter/videreuddannelse...	72
Tidsmæssig støtte og betydningen heraf for efter/videreuddannelse..	75
Refleksioner på efter/videreuddannelse som ideologi	79

KAPITEL 5

FAMILIEN SOM STUDIEARENA.....	83
Efter/videreuddannelse, job og familie.....	83
Den støttende familie	84
Støtte og opbakning forud for studiestarten	85
Familiens støtte og opbakning undervejs	86
Familiens berøring af efter/videreuddannelsesdeltagelsen.....	88
Venner og fritid.....	92
150 km/t på en grusvej.....	95

KAPITEL 6

VOKSNES STUDIEADFÆRD OG STUDIEUDBYTTE.....	99
Voksnes overordnede studietilgang – ambitioner og realiteter	102
Voksnes studieudbytte i efter/videreuddannelse.....	105
Vidensrelateret udbytte	106
Direkte jobrelateret udbytte	108
Personrelateret udbytte	111
De kan og de vil – men hvad gør de, og hvad får de ud af det?.....	112

KAPITEL 7

HVAD VED OG GØR VI NU?	117
-------------------------------------	------------

REFERENCER.....	129
------------------------	------------

LISTE OVER TABELLER OG FIGURER.....	135
--	------------

FORORD

Mange kører alt for stærkt – dels i trafikken, dels i det daglige. Fravalg er ikke senmoderne voksnes stærke side.

En af de aktiviteter, som i dag presser sig mere og mere ind i hverdagen – på toppen af familie, arbejde og fritidsaktiviteter – er deltagelse i formel efter- eller videreuddannelse. Med samfundspresset om løbende at opdatere og udvikle sig selv, og sine arbejdskompetencer, er der ingen vej uden om tilbagevendende efter/videreuddannelse. Og voksne reagerer med at sætte farten op – i håbet om at nå det hele.

Men at deltage i efter/videreuddannelse viser sig i denne bog at være som at køre på en grusvej. Ingen asfalterer vejen løbende foran den voksne efter/videreuddannelsesdeltager. Arbejdsgiverne forsøger at betale sig fra yderligere involvering ved at erlægge deltagerbetalingen. Familierne bakker op moralsk, men så sker der heller ikke meget mere her.

150 km/t på en grusvej er altså rammesætningen om danske voksnes deltagelse i efter/videreuddannelse i dag. Det går imidlertid ikke i længden, hverken for virksomhederne, familierne eller den enkelte voksne. Derfor må der ændringer til – fra alle. Vi ser i denne bog på, hvilke forandringsmuligheder den enkelte voksne, familien, arbejdspladserne samt udbyderne af efter/videreuddannelse har.

Undersøgelsen er lavet i forlængelse af et skandinavisk forskningssamarbejde om voksenuddannelse og hverdagsliv. Vi vil her gerne takke vore kolleger i Tromsø, Trondheim, Agder og Uppsala for gode diskussioner og input, ligesom forskningssekretær Ulla Burskov skal have stor tak for gennemlæsning af manuskriptet.

Annette Lorentsen

Kim Niemann

Aalborg og København 2010